

Gefingeerde handtekeningen bij kandidaatstelling

Waterschapsverkiezingen gefrustreerd door fraude

Bij minstens tien waterschappen hebben enkele kandidaten voor het algemeen bestuur gefraudeerd met hun kandidaatstelling. Zij deden dit door gefingeerde handtekeningen van ondersteuners te plaatsen bij hun kandidaatstelling. Na de geconstateerde fraude hebben de waterschappen aangifte gedaan bij het Openbaar Ministerie wegens vermoedens van valsheid in geschrifte. Er zal actie ondernomen moeten worden om herhaling te voorkomen.

— Jaap van Peperstraten

Achteraf gezien lag het voor de hand dat deze praktijken zouden optreden, maar achteraf praten is altijd makkelijk. Als kandidaat voor het waterschapsbestuur moet je minstens tien handtekeningen laten zien van mensen die je kandidaatstelling ondersteunen. Als je niet zuiver op de graat bent, waarom zou je dan gaan leuren om handtekeningen? Je pakt eenvoudig het telefoonboek, haalt daar namen en adressen uit, zet die op een lijst en zet daar zelf een handtekening bij. Bijna zo eenvoudig, dat het misschien niet was opgevallen als het in sommige gevallen niet zo knullig was gebeurd. Bij sommige waterschappen is de fraude pas ontdekt nadat de termijn voor kandidaatstelling was afgesloten. De kandidatuur van frauderende kandidaten kon toen niet meer ongeldig worden verklaard. Bij de meeste waterschappen is de fraude op tijd ontdekt, zodat de kandidaatstelling niet is doorgegaan.

— Bij de waterschappen Zuiderzeeland, Reest en Wieden, Groot Salland, Delfland, Schieland, Rijnland, Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta, Krimpenerwaard en Hollandse Delta zijn bovengenoemde praktijken voorgekomen. En misschien nog wel bij meer waterschappen, maar is dat niet aan het licht gekomen. De fraude met handtekeningen is mogelijk omdat de kandidaten geen kopie van het paspoort van de kandidaat-ondersteuners hoeven te overleggen en het is ook niet nodig dat ondersteuners op het waterschapskantoor verklaren een bepaalde kandidaat te ondersteunen. Bij de instelling van de waterschapsverkiezingen zoals die nu plaatsvin-

den, is er niet voor gekozen om zulke eisen te stellen. Maar na de huidige verkiezingen zal er speciale aandacht nodig zijn om herhaling te voorkomen. Misschien gebeurt dit al makkelijk, wanneer er over vier jaar voor het eerst landelijke waterschapsverkiezingen zijn en wanneer het lijstenstelsel wordt ingevoerd.

Waarom enkele kandidaten de neiging hebben om in meerdere waterschappen met handtekeningen te sjoemelen van kandidaat-ondersteuners is niet precies bekend, maar waarschijnlijk speelt de beloning als bestuurslid een rol. Die kan oplopen tot zo'n vierduizend euro per jaar. Door bijvoorbeeld bij zes waterschappen bestuurslid te zijn, verkrijgt je een aardig inkomen. Er zijn Nederlanders die minder verdienen per jaar.

— Handschrift

— De zaak is aan het rollen gekomen doordat Waterschap Aa en Maas rond 10 september een donkerbruin vermoeden kreeg dat er iets niet in de haak was bij enkele kandidaatstellingen. Dit vermoeden ontstond toen bleek dat een aantal handtekeningen met dezelfde pen en in hetzelfde handschrift waren gezet. Door daarna goed te controleren, kwam de fraude aan het licht. Bij navraag bleken sommige mensen niet te weten dat zij op een lijst van een kandidaat stonden als ondersteuner. Vervolgens heeft Aa en Maas de andere waterschappen ingeseind waar verkiezingen aanstaande waren. Bij Aa en Maas, De Dommel en Brabantse Delta zijn de kandidaatstelling van vier kandidaten ongeldig verklaard wegens gesjoemel met handtekeningen van "ondersteuners". Zij komen dus ook niet op de kandidatenlijst. In de drie genoemde wa-

terschappen vinden de verkiezingen plaats van 6 tot 19 november.

Bij de Hoogheemraadschappen van Delfland, Schieland en Rijnland en het per 1 januari 2005 te vormen waterschap Hollandse Delta is de fraude zó laat ontdekt (na een tip van Aa en Maas) dat de kandidatuur van de sjoemelende kandidaten niet meer ongeldig kon worden verklaard. De fraude werd pas in september ontdekt nadat de termijn voor kandidaatstelling was afgesloten. Dan is het volgens het Waterschapskiesreglement niet meer toegestaan de kandidatuur ongeldig te verklaren. Bovendien waren de stemformulieren met daarop de twee frauderende kandidaten al aan de kiezers gestuurd. Wel hebben de genoemde waterschappen aangifte gedaan bij justitie wegens vermoedens van valsheid in geschrifte. De verkiezingen vonden plaats van 25 september tot en met 6 oktober. Bij Hollandse Delta treedt geen overgangsbestuur aan, maar meteen een volwaardig nieuw bestuur bij het officiële bestaan van het schap op 1 januari aanstaande.

— Geloofsbrieven

— Of de twee fraudeurs bij de vier genoemde waterschappen daadwerkelijk zitting gaan nemen in het algemeen bestuur is overigens nog maar de vraag. Eerst hebben ze nogal verwarring opgeroepen door in het openbaar spijt te betuigen van hun frauduleus handelen en te verklaren zich te zullen terugtrekken. Daarna bleek dat slechts één van de twee zich terugtrekt, de ander, Hans Bremer uit Amsterdam, handhaaft zijn kandidatuur. Deze Bremer blijkt een onverbetterlijke opportunist door zich, volgens eigen zeggen, bij zes of zeven

waterschappen verkiesbaar te stellen. Iets wat overigens niet verboden is. Maar of hij daadwerkelijk zitting gaat nemen na zijn verkiezing hangt af van een aantal factoren. Hij moet ten eerste gekozen worden, dan zal hij formeel moeten aangeven daadwerkelijk beschikbaar te zijn voor een bestuurszetel en daarna zal de commissie van de geloofsbrieven nagaan of hij geen beletsel vormt voor de verenigde vergadering. En mocht dat ook niets uithalen, dan kan hij in zodanige, nieuw op te richten, commissies worden ingedeeld dat hij verder weinig kwaad kan uitrichten.

— Sinds vorig jaar is Bremer overigens lid van het algemeen bestuur van Amstel, Gooi en Vecht (AGV). Volgens een woordvoerder van AGV is AGV zich niet achter de oren gaan krabben bij de berichtgeving over zijn gesjoemel met handtekeningen. "We hebben in 2003 de gewone controles gedaan bij de kandidaatstelling, onder meer via steekproeven. Er is niets gebleken van vervalste handtekeningen. Grote verschil met andere waterschappen is dat Hans Bremer hier in dit gebied woont. Dan is het kennelijk niet zo moeilijk om kandidaat-ondersteuners te vinden."

